

Steunpunt Liturgie

- Brood uit de hemel -

Bijbelleesrooster onderweg naar Pasen 2009

Brood uit de hemel: inleiding

Brood uit de hemel: de titel van dit bijbelleesrooster is ontleend aan Johannes 6:32-35:

'Het brood van God is het brood dat neerdaalt uit de hemel en dat leven geeft aan de wereld.' *'Geef ons altijd dat brood, Heer!'* zeiden ze toen. *'Ik ben het brood dat leven geeft,'* zei Jezus.'

Wat is *brood* in bijbelse zin? Dagelijks brood? Hemels brood? Brood des Levens? Wat betekent *maaltijd* in Bijbels opzicht? Dagelijkse noodzakelijkheid? Het goede van het leven? Een vooruitblik naar het Koninkrijk? Verleden, heden en toekomst vermengen zich, de alledaagse praktijk van keuken en eettafel heeft wat te zeggen over ons omgaan met elkaar, over Gods plaats in ons leven.

Dit alles is uitgewerkt in dit bijbelleesrooster, dat bedoeld is om gemeentebreed gebruikt te worden. Het bijbelleesrooster is zo opgesteld dat er op de Paasdag Avondmaal wordt gevierd (of: kan worden gevierd. Ook de viering op Witte Donderdag is passen, de viering op Goede Vrijdag strookt echter niet met de opzet van dit leesrooster).

In een bijlage zijn informatieve stukjes voor kinderen en volwassenen, teksten ter bezinning, kleurplaten en zelfs enkele recepten te vinden. Het is een goede mogelijkheid om de gezamenlijke lezing van het bijbelleesrooster en de viering van het Avondmaal ook te combineren met een gemeentemaaltijd op de eerste Paasdag, bijvoorbeeld een maaltijd met gerechten uit de bijbelse cultuur en leefsfeer. (Dit leesrooster is oorspronkelijk gemaakt voor de kerk van Amersfoort-Emiclaer en daar werd inderdaad op de eerste Paasdag een gemeentemaaltijd gehouden – de gemeenteleden namen zelfbereide (en vaak verrassende) 'bijbelse' gerechten mee.)

Overvloed en gebrek – Zegen en vloek

Bijbelleesrooster 29 maart – 4 april

Voedsel ten leven. Dat voedsel en dat leven hebben alles te maken met Leven. God leidt Israël naar een land dat overvloedig van melk en honing. Maar er zit wel een maar bij... Zegen én vloek houdt God zijn volk voor, overvloed én groot gebrek...(Deuteronomium 28). Dagelijks brood op het scherp van de snede.

Zo 29/3: Deuteronomium 8:1-18

God brengt zijn kinderen naar een land van overvloed, een land van melk en honing. Maar al het goede van het land is gebonden aan één voorwaarde: Zorg ervoor dat u hem niet vergeet. Want het is de HEER, uw God, die u in staat stelt om die welvaart, dat dagelijks brood in overvloed, te verwerven (vs. 17).

Ma 30/3: Psalm 65

U komt de lof toe, God die woont op de Sion, u zult ontvangen wat u is beloofd. Want U zorgt voor het land en maakt het vruchtbaar, U kroont het jaar met uw goede gaven, waar uw voeten gaan druipet het van overvloed (vs. 1, 10 12).

Di 31/3: Jesaja 25:6-9

Het land van melk en honing was een toekomstvisioen dat werkelijkheid werd. Hier in Jesaja opnieuw een toekomstvisioen: een feestmaal op de berg Sion, aangericht door de HEER van de hemelse machten voor alle volken. Uitgelezen gerechten, pure rijpe wijnen. Lees dit toekomstvisioen en geloof dat het werkelijkheid wordt. (En lees nog eens het bijbelgedeelte van zondag 25/3...)

Wo 1/4: Deuteronomium 11:10-17

Het beloofde land is een geweldig land (vs. 10-12). Maar als je de Schepper ervan vergeet, als je vergeet dat je het land heb *gekregen*, dan roep je de woede van de HEER over je af en zal hij de hemel sluiten. Geen regen, mislukte oogsten, wat blijft er dan nog van jouw over (vs 17)?

Do 2/4: Hosea 2:10-15

Tegenover de welvaart staat de hongersnood. Tegenover de zegen staat de vloek. De HEER laat zich niet straffeloos vergeten (vs. 15).

Vr 3/4: Joël 2:12-17

Bekering begint met...vasten, afzien van al het goede der aarde.

Za 4/4: Joël 2:18-27

God zal zich ontfermen over wie zich bekeert. En dan? Opnieuw overvloed van koren, wijn en olie (vs. 19). Maar ook: je zult de naam van de HEER, je God, prijzen, want Hij heeft wonderbaarlijk met je gehandeld, je zult inzien dat Hij de HEER, je God is.

Met Jezus Christus aan tafel

Bijbelleesrooster 5 – 11 april

In deze week voor Pasen lezen we over maaltijden tijdens het leven van Jezus. Centraal staat de lezing op donderdag: een nieuwe maaltijd, een kostbaar geschenk voor de kerk.

Zo 5/4: Johannes 2:1-11

De bruiloft te Kana wordt gezien als Jezus eerste openbare optreden, waarbij hij zich bovendien de Zoon van God toont: water wordt wijn (vs. 11). Dit eerste optreden geschiedt in de context van een feest, een bruiloft, met een maaltijd en een vrolijk drinken.

Ma 6/4: Lukas 14:1-15

Maaltijden komen met een zekere regelmaat voor in de schets die de evangeliën geven van Jezus leven op aarde. Zo ook deze maaltijd. Het is een maaltijd met een les: welke plaats neem je als genodigde in? Wie ga ja als gastheer aan tafel vragen?

Di 7/4: Lukas 14:16-24

Aan de maaltijd wordt een les verbonden (vs. 1-15) en aan de les een gelijkenis: wíe van de genodigden zal werkelijk van het feestmaal proeven?

Wo 8/4: Lukas 22:1-13

Aan het begin van Jezus' optreden staat een feestmaal, aan het slot eveneens. Het Pesach staat voor de deur en dat vraagt om aandacht. 'Ga voor ons het pesachmaal bereiden, zodat we het kunnen eten' zegt Jezus tegen Petrus en Johannes. Vergelijk het bijbelgedeelte van maandag 19/3 (Exodus 12:14-28).

Do 9/4: Lukas 22: 14-20

De viering van dit pesachmaal leidt tot iets nieuws (vs. 17-20).

Vr 10/4: Lukas 22:21-30

De viering van het pesachmaal leidt tot iets nieuws, Christus als gastheer aan de tafel. Wat heeft dit feest aan Christus tafel, de Maaltijd des Heren, het delen van brood en wijn, de vele graankorrels die samen één brood vormen veel te leren. Er is slechts één de eerste, Christus. Hij gaat zijn weg, via Gethsémane, gevangneming, veroordeling, kruisiging en dood, onderweg naar het Koninkrijk

Za 11/4: Psalm 23

*Al gaat mijn weg door een donker dal,
ik vrees geen gevaar, want u bent bij mij,
uw stok en uw staf, zij geven mij moed.
U nodigt mij aan tafel voor het oog van de vijand,
u zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over.*

Brood als kenmerk

Bijbelleesrooster 12 – 18 april

Tussen Opstanding en Heerlijkheid. Met die woorden is de periode waarin wij leven te typeren. Christus is de Opgestane, en zijn Koninkrijk is aanstaande. Tot die tijd krijgen wij voedsel voor onderweg mee: de Maaltijd des Heren, het breken van het brood als kenmerk van de Ware. 'Wij zien aan het avondmaal uit naar de verschijning van onze Verlosser in heerlijkheid, naar de overvloed van vreugde, die Hij ons heeft toegezegd, naar de bruiloft van het Lam, waar Hij de wijn met ons nieuw zal drinken in het koninkrijk van zijn Vader.' (Avondmaalsformulier II).

Zo 12/4: Johannes 6:54-59

De Heer is waarlijk opgestaan! Christus' opstanding biedt een groots perspectief: eeuwig leven, opwekking ten jongsten dage. Het manna in de woestijn was brood uit de hemel maar leidde nog niet tot de hemel. Christus wel. Hij zegt: 'Ik ben het brood des levens' (vs. 48).

Ma 13/4: Johannes 6:1-15

Aan Christus' proclamatie 'Ik ben het brood des levens' gaat het een en ander vooraf. Het begint - jawel - met een *maaltijd*, een wonderbaarlijke spijziging.

Di 14/4: Johannes 6:22-35

Na de broodvermenigvuldiging zoekt men Jezus opnieuw op. Ze krijgen niet opnieuw een maaltijd voorgezet, ze krijgen een les. Over manna, over brood om in leven te blijven én over brood om Leven te verkrijgen. 'Ik ben het brood dat leven geeft,' zei Jezus. 'Wie bij mij komt zal geen honger meer hebben, en wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben' (vs. 35).

Wo 15/4: Johannes 6:41-51

'Ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald'. Ja hoor, wie zégt dat eigenlijk, Jezus, de zoon van Jozef en Maria, mensen zoals u en ik. Jezus, de Christus wijst de uitweg uit deze patstelling: Wie *gelooft*, heeft eeuwig leven.

Do 16/4: Lukas 24:13-35

De opgestane Heer opent de Emmaüsgangers de ogen. En hoe? 'Toen hij met hen aan tafel aanlag, nam hij het brood, sprak het zegengebed uit, brak het en gaf het hun. Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem [...] Ze stonden op en gingen meteen terug naar Jeruzalem, waar ze de elf en de anderen aantroffen [...] De twee leerlingen vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe hij zich aan hen kenbaar had gemaakt door het breken van het brood' (vs. 30-31, 33, 35).

Vr 17/4: Handelingen 2:41-47

Als Jezus zelf zei 'Doet dit tot mijn gedachtenis, totdat ik kom' (1 Kor. 11:24-26), en als de Emmaüsgangers de Opgestane herkenden door het breken van het brood, dan is het logisch dat zij die bij Jezus Christus horen gezamenlijk eveneens het brood breken.

Het breken van het brood, de Maaltijd des Heren, hóórt bij de kerk, maakt deel uit van haar identiteit. Brood als kenmerk, immers, gebroken brood is kenmerk van de Ware.

Za 18/4: Openbaring 19:6-9 en 22:1-5

Blik in de toekomst (1): *‘Laten we blij zijn en jubelen, laten we hem de eer geven! Want de bruiloft van het lam is gekomen en zijn bruid staat klaar.’*

Blik in de toekomst (2): *‘De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam. In het midden van het plein van de stad en aan weerskanten van de rivier stond een levensboom, die twaalf vruchten gaf, elke maand zijn eigen vrucht.’*

Terugblik: zie de lezing van dinsdag 31/3 (Jesaja 25:6-9)